

BULLETIN

HAVARIKOMMISJONEN FOR SIVIL LUFTFART (HSL)

Postboks 165 1330 OSLO LUFTHAVN

Telefon: 02/12 23 19 - 02/59 36 55

Telefax: 02/12 53 33

BUL 01/91

Avgitt: 28. januar 1991

Dato og tidspunkt: 23. august 1990, kl 1306 (lokal tid).
Type flyging: Militær- og regelbundet luftfart.
Flytype: F-27 (Friendship) og 2 Tyske MRC (Tornado).
Hendelsessted: ENVA TMA rett vest av Gråkallen NDB.
Værforhold: VMC i flygenivå 100 og høyere, IMC under flygenivå 100.

Bulletinen er basert på impliserte parters rapporter samt kommisjonens undersøkelser.

HENDELSESFORLØP

BRA 239, en F-27 operert av Busy Bee, var på vei mot Værnes i flygenivå 100 i værhold beskrevet som VMC over skylag. Innflygingskontrollen på Værnes ytet radarovervåking til BRA 239. Kl 1305 fikk BRA 239 nedstigningsklarering, og like etter oppdaget flygelederen på Værnes APP et uidentifisert mål på sin radarfremviser. Målet (uverifisert mode C) var da godt innenfor de laterale grenser på Værnes TMA, med sydlig kurs og i samme høyde som BRA 239. Disse trafikkformasjonene ble øyeblikkelig gitt til BRA 239, som straks etter så 2 fly i samme høyde, med meget stor fart, passere og krysse like bak, horisontalavstand ca 1 NM.

Jimmy Black, 2 tyske Tornadoer, tok av fra Ørlandet kl 1302 på en VFR-reiseplan med kurs for Lillehammer-området. De planla å fly vest av Værnes terminalområde på vei mot syd. Kl 1304 forlot de radiofrekvensen til Ørlandet kontrolltårn. Jimmy Black har i sin rapport beskrevet værforholdene som VMC, og de opprettet ikke radiosamband med innflygingskontrollen på Værnes, fordi de mente de var utenfor terminalområdet.

HAVARIKOMMISJONENS KOMMENTARER/TILRÅDNINGER

Det synes klart at Jimmy Black feilnavigerte, og samband ble ikke opprettet fordi formasjonen mente de var utenfor terminalområdet.

Luftfartsverket bør vurdere om kravet til to-veis samband bør gjelde alt kontrollert luftrom, ikke bare deler av det.

Luftfartsverket bør vurdere om dagens konsept for VFR-flyging i kontrollert luftrom bør endres, slik at ATC kan få mulighet til å separere IFR-flyginger fra VFR-flyginger.